

Súd: Okresný súd Bratislava III
Spisová značka: 14C/262/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1314220820
Dátum vydania rozhodnutia: 22. 02. 2018
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Anna Moravová
ECLI: ECLI:SK:OSBA3:2018:1314220820.13

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Bratislava III., v konaní vedenom pred sudkyňou JUDr. Annou Moravovou v právnej veci navrhovateľa: U. S. M., nar. XX.XX.XXXX, bývajúceho v A., G. 3, K., občan SR, zastúpený JUDr. Andrejom Garom, advokátom so sídlom so sídlom Štefánikova 14, Bratislava, proti manželke navrhovateľa: O. S. M., rod. X., nar. XX.XX.XXXX, bývajúcej v A., W. 8, CH-XXXX, K., občan SR o rozvod manželstva takto

rozhodol:

I. Súd manželstvo navrhovateľa - manžela ing. S. M., nar. XX.XX.XXXX, bývajúceho v A., G. 3, K., a manželky S. M., rod. X., XX.XX.XXXX, bytom W. 8, CH-XXXX A., K., uzavreté dňa 16.06.2007 pred Matričným úradom v Martine, zapísané v knihe manželstiev Matričného úradu v Martine, vo zväzku 34, ročník 2007, na strane 94, pod poradovým číslom 76, r o z v á d z a .

II. Účastníci n e m a j ú právo na náhradu trov konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Návrhom doručeným Okresnému súdu Bratislava III. dňa 17.09.2014 sa navrhovateľ domáhal rozvodu manželstva s manželkou z dôvodu, že vzťahy medzi nimi sú tak vážne narušené a trvalo rozvrátené, že ich manželstvo nemôže plniť ich účel a od nich ako od manželov nemožno očakávať obnovenie manželského spolužitia. Ich manželstvo označil spočiatku za harmonické. Od začiatku manželstva žili v spoločnej domácnosti, naposledy v spoločnom byte na Opavskej č. 6 v Bratislave. V septembri 2011 sa rozhodli odísť do Švajčiarska, pričom jedným z dôvodov bolo aj to, že chceli umožniť ich maloletej dcére život v multikulturálnom prostredí a štúdium v krajine s kvalitným školstvom. Manžel si našiel vo Švajčiarsku prácu s nástupom 01.03.2012 a odvtedy žil s manželkou a dcérou na území Švajčiarska. Manželka za účelom nájdenia zamestnania intenzívne navštevovala jazykové kurzy a prihlásila sa na špecializovaný právnický kurz, avšak napriek jej prijatiu a zaplateniu školného, manželka štúdium nerealizovala, manžela o tom neinformovala a bez jeho vedomia si od univerzity vyžiadala vrátenie uhradeného školného.

Medzi ním a manželkou postupne narastali vzťahové problémy. Vyrcholilo to tým, že manželka dňa 20.10.2013 odišla zo Švajčiarska ku svojim rodičom do Martina, pričom niekoľko dní predtým bez upozornenia presťahovala väčšinu svojich vecí, aj časť spoločných vecí a odmietla mu povedať, kam sa presťahovala.

Uviedol, že s manželkou sa postupne citovo, myšlienkovy i telesne úplne odcudzili a ich názory a spôsoby vedenia života sú už úplne odlišné a nakoľko ich manželstvo už neplní svoju hospodársku, kultúrnu, ekonomickú ani biologickú funkciu a aj dôvera je medzi nimi vážne narušená, mali by ísť každý svojou cestou a zariadiť si život podľa svojho. Vzťahy medzi nimi sú tak vážne narušené a trvalo rozvrátené, že ich manželstvo už nemôže plniť svoj účel, ktorým je vytváranie harmonického a trvalého životného spoločenstva, zabezpečujúceho riadnu výchovu detí. O uvedenom svedčí aj to, že manželka sama

podala v r. 2013 návrh na rozvod manželstva, hoci tento návrh z jemu neznámych dôvodov vzala v r. 2014 späť.

2. Manžel zároveň nežiadal upraviť výkon práv a povinností oboch rodičov k maloletej dcére na čas po rozvode, nakoľko súdy Slovenskej republiky nemajú právomoc vo vzťahu k jeho maloletej dcére o úprave rodičovských práv a povinností rozhodovať; v zmysle príslušných medzinárodných paktov je v takej právnej veci daná právomoc súdov krajiny jej obvyklého pobytu, ktorou je Švajčiarsko.

3. Manželka navrhovateľa v písomnom vyjadrení k návrhu nesúhlasila s rozvodom a zo snahy o obnovenie komunikácie medzi manželmi ako rodičmi maloletej dcéry, navrhla, aby súd umožnil manželom navštíviť manželskú poradňu. Ak by súd jej návrhu nevyhovel, žiadala, aby súd konanie zastavil pre neefektívnosť, nakoľko obidvaja manželia majú pobyt vo Švajčiarskej konfederácii a zároveň s konaním vo Švajčiarskej konfederácii by bola spojená aj úprava práv a povinností k maloletej, ktorá na Slovensku nemôže byť riešená. Uviedla, že navrhovateľ nemá voči nej žiadnu vyživovaciu povinnosť. Navrhovateľ jej neumožňuje styk s dcérou, resp. ho neustále obmedzuje, čím trpí ona aj ich dcéra.

4. Právny zástupca navrhovateľa žiadal, aby súd návrhu navrhovateľa na rozvod manželstva vyhovel, čo odôvodnil tým, že manželstvo navrhovateľa s manželkou je dlhodobo rozvrátené, neplní si žiadnu zo svojich zákonov daných funkcií. Manželstvo je tak rozvrátené, že nie je možné predpokladať, že by v budúcnosti mohlo za akýchkoľvek okolností dôjsť k napraveniu vzťahu medzi účastníkmi konania. Navrhovateľ dlhodobo žije vo Švajčiarsku so svojou maloletou dcérou Andreou, ktorú má na základe právoplatného rozhodnutia Švajčiarskeho poručenského súdu zverenú do opatery. Manželka sa zdržiava tiež vo Švajčiarsku, avšak je možné konštatovať, že väčšie obdobie sa zdržiava na Slovensku. Manželka spolu trvale nežijú a obnovenie spoločnej domácnosti spolužitia vylučujú. Má za to, že v podstatnej časti sa manželka pripojila vo svojom vyjadrení k návrhu na rozvod manželstva, pričom jej návrh vo vzťahu k obnoveniu spolužitia je skôr návrhom, ktorého efektívnosť by bola nulová. Uviedol, že navrhovateľ uznáva jurisdikciu tunajšieho súdu vo vzťahu k rozhodovaniu o rozvode. Vo vzťahu k úprave práv a povinností k maloletej dcére považuje navrhovateľ za príslušný súd v mieste, kde je obvyklý pobyt dcéry a to je Švajčiarsko. Z tohto dôvodu aj navrhovateľ doručil súdu návrh, v ktorom žiada rozhodnúť výlučne o rozvode manželstva. Poukázal na to, že aktívnym a premysleným konaním odporkyne ktorá opakovane po vytýčených termínoch pojednávania súdom tri pojednávania zmarila tým, že predstierala okolnosti vylučujúce účasť na pojednávaní. V jednom prípade to bolo, že sa musela osobne starať o dcéru; nebola to pravda, nakoľko sa o ňu stará navrhovateľ. V ďalšom prípade to bolo predstieranie náročného chirurgického zákroku, kde nemá vedomosť o tom, že by ho podstúpila. Tretíkrát kedy žiadala o zrušenie termínu pojednávania z dôvodu náhleho zhoršenia zdravotného stavu, pričom navrhovateľ mal vedomosť o tom, že manželka je v práci. Mal za to, že skutočným dôvodom konania manželky navrhovateľa je zostať čo najdlhšie v manželstve (hoci pôvodne sama iniciovala rozvod ich manželstva podaním návrhu na súd), aby mal navrhovateľ voči nej čo najdlhšie vyživovaciu manželskú povinnosť.

5. Navrhovateľ za hlavnú príčinu rozvratu manželstva označilo to, že manželka sa neintegrovala vo Švajčiarsku, nebola schopná si nájsť prácu akú chcela napriek tomu, že ju podporoval. Zo Švajčiarska sa v novembri 2013 rozhodla odísť, pričom uniesla dcéru s tým, že dcéra bola len pre ňu nástroj boja na dosiahnutie výživného. Na Slovensku sa dožadovala výživného vo výške 3500 Eur mesačne na seba a dcéru. V novembri 2013 sa vystažovala zo spoločnej domácnosti a odvtedy navrhovateľ nemá na obnovení manželského spolužitia záujem a z krokov manželky je zrejmé, že ho nemá ani ona; aj z vyjadrení manželky vyplýva, že má záujem na zlepšení komunikácie, nie na zlepšení vzťahu. Jej správanie je účelové, dňa 15.1.2014 navštívila psychologičku v martinskej nemocnici, kde sa nezmienila o sexuálnom zneužívaní dcéry a dňa 20.1.2015 navštívila ďalšiu psychologičku, kde ho obvinila so zneužívaním dcéry a medzi týmito dňami, bola predávať obrázky do Švajčiarska. Podala na neho trestné oznámenie za zneužívanie dcéry, trestné stíhanie bolo zamietnuté. Keď uniesla dcéru, neumožňovala mu kontakt s dcérou, ktorú videl za pol roka 48 hodín. Prestažovala sa s dcérou do Novák, kde mala prácu, potom sa prestažovala do Bojníc. Keď uniesla dcéru, povedala mu, že zariadi, že sa nebude s ňou môcť stykať, a hrozby aj realizovala. S takýmto človekom podľa navrhovateľa obnovenie manželského spolužitia nie je možné, preto ho odmietol. Odkedy sa manželka vystažovala so spoločnej domácnosti nehospodária spolu, majú rozdelené účty, intímne sa nestýkajú. Je to len formálne manželstvo, ktoré si neplní žiadnu funkciu zákona o rodine. Spája ich jedine dcéra.

6. Prvoinštančný súd uznesením zo dňa 08.12.2015 konanie o rozvod manželstva zastavil a rozhodol, že po právoplatnosti uznesenia bude vec postúpená civilnému súdu vo Švajčiarsku, nakoľko dospel k záveru, že podľa § 39 ods. 1 v spojení s § 39 ods. 4, písm. b/ zák. č.97/1963 Zb. je vo veci právomoc slovenského súdu vylúčená s tým, že konanie o rozvod manželstva je obligatórne spojené s konaním o právach a povinnostiach manželov k maloletému dieťaťu, súd preto nemôže osobitne konať len o rozvode manželstva.

7. Odvolací súd napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie zrušil a vrátil mu vec na ďalšie konanie v ktorom rozhodne, o návrhu na rozvod manželstva manželov s tým, že v konaní o rozvod manželstva s cudzím prvkom v zásade nie je spojené konanie o úprave práv a povinností rodičov k ich spoločnému dieťaťu, ibaže by boli splnené podmienky podľa § 39 ods. 4 zákona, a o rozvode manželstva prvoinštančný súd rozhodne, za splnenia podmienok, podľa § 38 ods. 1 zákona o medzinárodnom práve súkromnom a procesnom

9. Uznesenie, ktorým odvolací súd zrušil uznesenie súdu prvej inštancie a vrátil mu vec na ďalšie konanie, napadla dovolaním manželka navrhovateľa. Podľa názoru dovolateľky slovenské súdy nemajú vo veci právomoc konať a nie je preto možné vo veci pokračovať, nakoľko spoločné maloleté dieťa manželov nemá na území Slovenskej republiky obvyklý pobyt. Ako dovolateľka uviedla, obligatórne spojenie vecí rozvodu manželstva s úpravou pomerov k maloletému dieťaťu v rámci jedného konania je základným východiskom pre ochranu najmä práv maloletého dieťaťa, a preto by bolo v rozpore s verejným záujmom, ak by súd rozhodoval len o rozvode a úprava pomerov k maloletému dieťaťu by fakticky neexistovala. Navrhla, aby dovolací súd uznesenie odvolacieho súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie, resp. aby sám vo veci rozhodol. Navrhovateľ vo vyjadrení k dovolaniu navrhol dovolanie ako neprípustné odmietnuť. Najvyšší súd SR dovolanie manželky navrhovateľa odmietol z dôvodu, že proti uzneseniu odvolacieho súdu, ktorým bolo zrušené uznesenie súdu prvej inštancie a vec vrátená tomuto súdu na ďalšie konanie, nie je dovolanie podľa § 420 C.s.p. prípustné; nejde o rozhodnutie odvolacieho súdu vo veci samej ani o rozhodnutie, ktorým sa konanie končí.

8. Prvoinštančný súd riadiac sa pokynmi odvolacieho súdu vykonal vo veci dokazovanie výsluchom navrhovateľa a jeho právneho zástupcu, oboznámil sa s listinnými dôkazmi založenými v spise a to najmä sobášnym listom, rodným listom dieťaťa, výplatnou listinou, zúčtovacími dokladmi, Uznesením Krajského súdu v Banskej Bystrici č.k. 12 CoP/30/2014-909, Rozhodnutím Občianskeho okresného súdu Bazilej - vidiek západ č.k. A2014 476 V, zo dňa 03.09.2014, ako i ďalším obsahom spisového materiálu.

9. Na pojednávanie konané dňa 22.02.2018 sa manželka navrhovateľa, napriek riadne doručenému predvolaniu nedostavila, ani nepožiadala o ospravedlnenie neúčasti na pojednávaní / manželka navrhovateľa sa nezúčastnila ani na jednom pojednávaní/ preto súd vec prejednal a rozhodol v jej neprítomnosti.

10. Podľa § 161 ods. 1 Civilného sporového poriadku, ak tento zákon neustanovuje inak, súd kedykoľvek počas konania prihliada na to, či sú splnené podmienky, za ktorých môže konať a rozhodnúť (ďalej len "procesné podmienky").

11. Jednou z podmienok konania, ktorú súd musí vždy skúmať, je i právomoc súdov Slovenskej republiky. Súdna právomoc je procesná podmienka a jej splnenie súd skúma z úradnej povinnosti v každom štádiu konania a na každom stupni, pričom jej nedostatok je neodstrániteľný, resp. je odstrániteľný len novou zákonnou úpravou, a preto záver o nedostatku právomoci zásadne vedie k zastaveniu konania. Pomer právomoci slovenských súdov k právomoci súdov iných štátov zásadne riešia medzinárodné zmluvy.

12. V danej veci ide o konanie o občianskoprávny vzťah s medzinárodným prvkom, ktorý sa týka Slovenskej republiky a Švajčiarska, a preto súd postupoval v zmysle pokynov odvolacieho súdu podľa § 38 ods. 1 zákona o medzinárodnom práve súkromnom. a procesnom .

12 Podľa § 38 ods. 1 zákona o medzinárodnom práve súkromnom a procesnom v manželských veciach (konanie o zrušenie manželstva rozvodom, o neplatnosť manželstva a o určenie, či tu manželstvo je alebo nie je), je právomoc slovenských súdov daná, ak aspoň jeden z manželov je slovenským občanom.

13. Podľa Povolenia na pobyt vo Švajčiarsku, zo dňa 16.03.2015, bol manželke navrhovateľa povolený pobyt vo Švajčiarsku do 15.09.2020, pričom návrh na rozvod manželstva bol podaný dňa 17.09.2014, t.j. 6 mesiacov pred povolením pobytu manželky navrhovateľa vo Švajčiarsku; tiež podľa výpisu z evidencie obyvateľstva manželka navrhovateľa odhlásila trvalý pobyt v Slovenskej republike až dňa 29.09.2017. Z uvedeného je zrejmé, že manželka navrhovateľa v čase podania návrhu na súd bola a stále je občanom SR, tiež, že v čase podania návrhu na súd mala prihlásený trvalý pobyt na území Slovenskej republiky. Vzhľadom k tomu, že navrhovateľ aj jeho manželka sú štátnymi občanmi Slovenskej republiky, je daná právomoc súdov SR na konanie o rozvod manželstva podľa § 38 ods. 1 zákona o medzinárodnom práve súkromnom a procesnom. V zmysle uvedeného ustanovenia má súd právomoc rozhodnúť o rozvode manželstva bez toho, aby súčasne rozhodoval aj o úprave rodičovských práv a povinností k maloletému dieťaťu.

14. Podľa § 22 ods. 1 zákona o medzinárodnom práve súkromnom a procesnom sa zrušenie manželstva rozvodom spravuje právnym poriadkom štátu, občanmi ktorého sú manželia v čase začatia konania.

15. Posledné spoločné bydlisko manželov, v obvode ktorého mali manželia posledné spoločné bydlisko v Slovenskej republike, je na ulici Opavská 8, v Bratislave, čím je v zmysle daná miestna príslušnosť Okresného súdu Bratislava III.

16. Účastníci konania uzavreli manželstvo dňa 16.06.2007. Obidvaja sú štátni občania Slovenskej republiky a u obidvoch ide o manželstvo prvé. Z ich manželstva sa dňa 21.12.2008 narodila dcéra Andrea. Navrhovateľ i jeho manželka žijú vo Švajčiarsku, kde naposledy žili v spoločnej domácnosti. Manželka navrhovateľa sa návrhom zo dňa 25.11.2013 domáhala rozvodu manželstva s navrhovateľom, ako aj úpravy práv a povinností k maloletej dcére. Uznesením zo dňa 16.09.2014 súd konanie zastavil, pretože manželka navrhovateľa vzala návrh späť.

17. Zo spisu tunajšieho súdu sp. zn. 37P/306/2013 súd zistil, že manželka navrhovateľa podala dňa 25.11.2013 návrh na rozvod manželstva, ktorý však podaním zo dňa 09.09.2014 vzala späť, preto súd uznesením zo dňa 16.09.2014 konanie zastavil.

18. Podľa § 18 Zákona o rodine manželia sú si v manželstve rovní v právach a povinnostiach. Sú povinní žiť spolu, byť si verní, vzájomne rešpektovať svoju dôstojnosť, pomáhať si, starať sa spoločne o deti a vytvárať zdravé rodinné prostredie.

19. Podľa § 19 ods. 1 Zákona o rodine o uspokojovanie potrieb rodiny založenej manželstvom sú povinní starať sa obidvaja manželia podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Uspokojovaním potrieb rodiny je aj osobná starostlivosť o deti a domácnosť.

20. Podľa § 22 Zákona o rodine k zrušeniu manželstva rozvodom možno pristúpiť len v odôvodnených prípadoch.

21. Podľa § 23 ods. 1 Zákona o rodine súd môže manželstvo na návrh niektorého z manželov rozviesť, ak sú vzťahy medzi manželmi tak vážne narušené a trvalo rozvrátené, že manželstvo nemôže plniť svoj účel a od manželov nemožno očakávať obnovenie manželského spolužitia.

22. Podľa § 23 ods. 2 Zákona o rodine súd zisťuje príčiny, ktoré viedli k vážnemu rozvratu vzťahov medzi manželmi, a pri rozhodovaní o rozvode na ne prihliada. Súd pri rozhodovaní o rozvode vždy prihliadne na záujem maloletých detí.

23. Podľa § 23 ods. 3 Zákona o rodine súd pri posudzovaní miery rozvratu vzťahov medzi manželmi prihliada na porušenie povinností manželov podľa § 18 a 19.

24. Vzhľadom na vykonané dokazovanie a poukazujúc na citované zákonné ustanovenia, dospel súd k záveru, že požiadavky kladené zákonom pre rozvrat manželských vzťahov a umožňujúce rozvrat manželstva sú dané, manželstvo účastníkov je dlhodobo rozvrátené, neplní si svoje ekonomické,

biologické poslanie. Rozpory medzi nimi sú dlhodobého rázu a týkajú sa najmä skutočnosti, že manželka navrhovateľa dňa 19.11.2013 uniesla ich maloletú dcéru, pričom toto neoprávnené premiestnenie a zadržiavanie dieťaťa na Slovensku bolo rozhodnutím Okresného súdu v Banskej Bystrici č. k. 32P/4/2014-790 zo dňa 14.04.2014, ktoré potvrdil svojim uznesením Krajský súd v Banskej Bystrici č.k. 12CoP/31/2014-914, kvalifikované ako medzinárodný únos dieťaťa podľa Haagskeho dohovoru o občianskoprávných aspektoch medzinárodných únosov detí a manželka bola vyzvaná vrátiť dieťa do miesta jeho obvyklého pobytu, do Švajčiarska. Manželka navrhovateľa sa návrhom zo dňa 25.11.2013 domáhala rozvodu manželstva s navrhovateľom; pretože manželka navrhovateľa vzala návrh späť, súd konanie zastavil. Medzi účastníkmi konania sú tak rozvrátené vzťahy, že Sociálny úrad vo Švajčiarsku ich zaviazal k tomu, že odovzdávanie ich maloletej dcéry sa koná bez osobného kontaktu rodičov a rodičia sa dorozumievajú emailom. Manželstvo účastníkov konania prestalo plniť svoj spoločenský účel, došlo k ochladeniu citových vzťahov a následne k citovému odcudzeniu navrhovateľa k manželke, ako aj k faktickému ukončeniu ich manželského spolužitia. Účastníci konania spolu dlhodobo nežijú, nakoľko manželka navrhovateľa opustila v novembri r. 2013 spoločnú domácnosť. Pretože vzťahy medzi účastníkmi sa zhoršili natoľko, že vo vzťahu chýba zo strany navrhovateľa citová väzba, navrhovateľ a manželka majú rôzne predstavy o výchove ich maloletej dcéry, navrhovateľ odmietol obnoviť manželské spolužitie. Manželstvo účastníkov je už len formálno-právnym zväzkom, nemôže už plniť svoj spoločenský účel a od manželov nemožno očakávať obnovenie manželského spolužitia tak, ako to má na mysli Zákon o rodine.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je prípustné odvolanie v lehote 15 dní odo dňa doručenia cestou tunajšieho súdu na Krajský súd v Bratislave a to písomne v troch vyhotoveniach (§ 355 ods. 1, § 362 ods. 1 CSP).

V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (§ 127 CSP) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh). Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania (§ 363, § 364 CSP).

Pokiaľ zákon pre podanie určitého druhu nevyžaduje ďalšie náležitosti, musí byť z podania zjavné, ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka a čo sleduje, a musí byť vyhotovené v písomnej forme, podpísané a v prípade doručenia podania do prebiehajúceho konania s uvedením spisovej značky (§ 127 CSP).

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 365 ods. 1 CSP).

Manžel, ktorý pri uzavretí manželstva prijal priezvisko druhého manžela ako spoločné priezvisko a zároveň si ponechal v poradí uvedené ako druhé priezvisko svoje predošlé priezvisko, môže do troch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia o rozvode manželstva matričnému úradu oznámiť, že upúšťa od používania spoločného priezviska/§ 27 ods. 2 zákona č. 36/2005 Z.z. o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov/.